

Nr 173.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till bidrag till vägunderhållet på landet m. m.; given Stockholms slott den 3 mars 1938.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Albert Forslund.

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 3 mars 1938.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, ENGBERG, NILSSON, QUENSEL, FORSLUND.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Forslund:

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t under sjätte huvudtiteln föreslagit riksdagen dels under punkten 8 att i avbidan på den proposition i ämnet, som kunde bliva riksdagen förelagd, till bidrag till vägunderhållet

Bihang till riksdagens protokoll 1938. 1 saml. Nr 173.

på landet m. m. för budgetåret 1938/1939 beräkna ett förslagsanslag av 20,800,000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen, dock högst intill ett belopp av 20,800,000 kronor, *dels ock* under punkten 11 att i avbidan på den proposition i ämnet, som kunde bliva riksdagen förelagd, såsom avsättning till statens automobilskattemedelsfond för samma budgetår beräkna ett förslagsanslag av 43,075,000 kronor.

Såsom närmare framgår av statsverkspropositionen, skulle förslag beträffande förstnämnda anslag framläggas för riksdagen, sedan kostnaderna för vägunderhållet under år 1937 blivit kända; dessa kostnader ligga nämligen till grund för bestämmandet av det underhållsbidrag om 30 — för ödebygdsvägar 40 — procent, som utgår från förevarande anslag. På grund av ovissheten om medelsbehovet för ändamålet och då även vissa andra anslag, som skulle avräknas mot automobilskattemedlen, måste upptagas i rikstatsförslaget med beräknat belopp, ansågs jämväl förenämnda avsättningsanslag böra allenast beräknas i statsverkspropositionen.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har med skrivelse den 25 februari 1938 överlämnat sammanställning av från vägingenjörerna inhämtade preliminära uppgifter å vägunderhållskostnaderna för år 1937. Sammanställningen utvisar en total underhållskostnad av 72,576,080 kronor, varav på landsvägar belöpa 71,771,855 kronor och på ödebygdsvägar 804,225 kronor.

Departements-
chefen.

Enligt vad jag inhämtat äro de av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen meddelade uppgifterna om vägunderhållskostnaderna för år 1937 grundade på vägdistriktens bokslut. Den vanliga granskningen av kostnaderna från vägingenjörernas sida har ännu icke kunnat äga rum. Nyssnämnda totalbelopp av 72,576,080 kronor överstiger med omkring 3.6 miljoner kronor det av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen sistlidne höst beräknade beloppet, 69 miljoner kronor.

Enligt gällande bestämmelser skola från anslaget för bidrag till vägunderhållet på landet m. m. för budgetåret 1938/1939 utgå dels ett belopp motsvarande 30 procent av hela vägunderhållskostnaden för år 1937, dels ock därutöver ett belopp motsvarande 10 procent av kostnaderna under år 1937 för underhåll av ödebygdsvägarna. I avrundade belopp skulle anslaget sålunda beräknas till (21,773,000 + 80,000) 21,853,000 kronor. I riksstaten torde anslaget lämpligen böra anvisas med ett till 21,900,000 kronor avrundat belopp. Detta innebär en höjning av det i statsverkspropositionen beräknade beloppet med 1.1 miljon kronor.

Nämnda höjning verkar minskande på det belopp, som kan avses för avsättning till statens automobilskattemedelsfond. Härutinnan inverkar jämväl, att anslaget till bidrag till säkerhetsanordningar vid järnvägs korsningar, vilket i statsverkspropositionen upptogs med ett beräknat belopp av 620,000 kronor, numera äskats och av riksdagen anvisats med ett belopp av 600,000 kronor. Det i statsverkspropositionen för avsättning till statens automobilskattemedelsfond upptagna beräknade beloppet, 43,075,000 kronor, skulle sålunda minskas med 1,100,000 kronor och ökas med 20,000 kronor samt

alltså bestämmas till 41,995,000 kronor. Jag vill därvid framhålla, att det i statsverkspropositionen för bro mellan Sverige och Norge över Svinesund beräknade anslaget av 300,000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen, visserligen ännu icke kunnat slutligt äskas men i varje fall icke torde behöva ändras till sitt belopp och alltså icke heller påverka beloppet av nyssnämnda avsättningsanslag.

I förevarande sammanhang anhåller jag att få anmäla ett spörsmål vid sidan om de nu behandlade. Jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 5 mars 1937 har chefen för handelsdepartementet tillkallat sakkunniga, 1937 års granitutredning, som erhållit uppdrag att klargöra förutsättningarna för stenindustriens framtida bestånd, bland annat genom utredning rörande granitens användning för vägbeläggningsändamål. Granitutredningen har i anslutning till de för utredningen meddelade direktiven i skrivelse till nämnde departementschef hemställt om anvisande av medel för verkställande av provningar av bergarter, som lämpa sig för tillverkning av gatsten. Provingarna skulle utföras i samarbete mellan Sveriges geologiska undersökning, statens provningsanstalt och statens väginstitut. Kostnaderna hava beräknats till avrundat 80,000 kronor, däri bland annat ingår ett sammanlagt belopp av 42,000 kronor för anskaffning av instrument- och apparaturrustning, vilken efter provningarnas slutförande kan finna fortsatt användning hos nämnda institutioner. Granitutredningen, som förutsätter, att det erforderliga medelsbeloppet skall lika fördelas på de två närmaste budgetåren, hemställer, att för nästa budgetår måtte anvisas ett anslag av 40,000 kronor av automobilskattemedel, därvid utredningen, såvitt förslaget avser finansieringssättet, hänvisat till tidigare liknande fall. Förslaget har tillstyrkts av statens provningsanstalt och Sveriges geologiska undersökning samt av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, som emellertid i fråga om finansieringen funnit det riktigare, att kostnaderna påföras anslag för inköp av gatsten eller eventuellt anslag till stensättning av vägar.

Chefen för handelsdepartementet har funnit det av behovet påkallat, att ifrågavarande provningar komma till utförande. För min del ansluter jag mig till denna uppfattning. Vad beträffar finansieringen av arbetena anser jag mig böra biträda väg- och vattenbyggnadsstyrelsens förslag, att det erforderliga beloppet, 80,000 kronor, må utgå av anslag till inköp av gatsten, för vilket ändamål i årets statsverksproposition (sjätte huvudtiteln, punkt 19) äskats ett reservationsanslag av 4,000,000 kronor, därav 2,000,000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen. Vid bifall härtill synes det icke föreligga anledning att fördela beloppet på två budgetår. Därest riksdagen icke uttalar erinran häremot och nyssnämnda anslag anvisas för nästa budgetår, torde ifrågavarande kostnader få bestridas på nu angivet sätt.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för budgetåret 1938/1939 under sjätte huvudtiteln anvisa
dels till bidrag till vägunderhållet på landet m. m. ett förslags-

anslag av 21,900,000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen, dock högst intill ett belopp av 21,900,000 kronor;

dels ock såsom avsättning till statens automobilskattemedelsfond ett förslagsanslag av 41,995,000 kronor.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Fredric Hawerman.
